

С.М. Кваша,
К.В. Наконечна

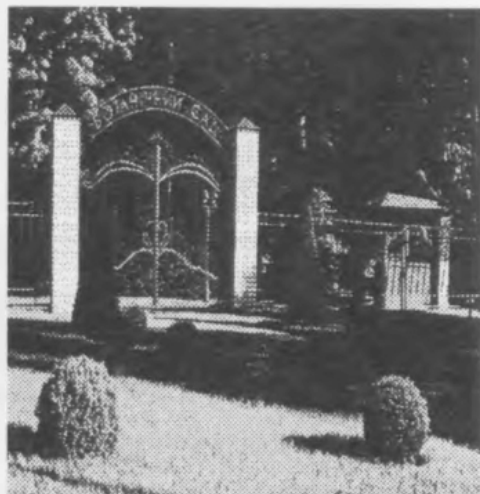
ПРИКЛАДНА ЕКОНОМІКА

навчальний посібник

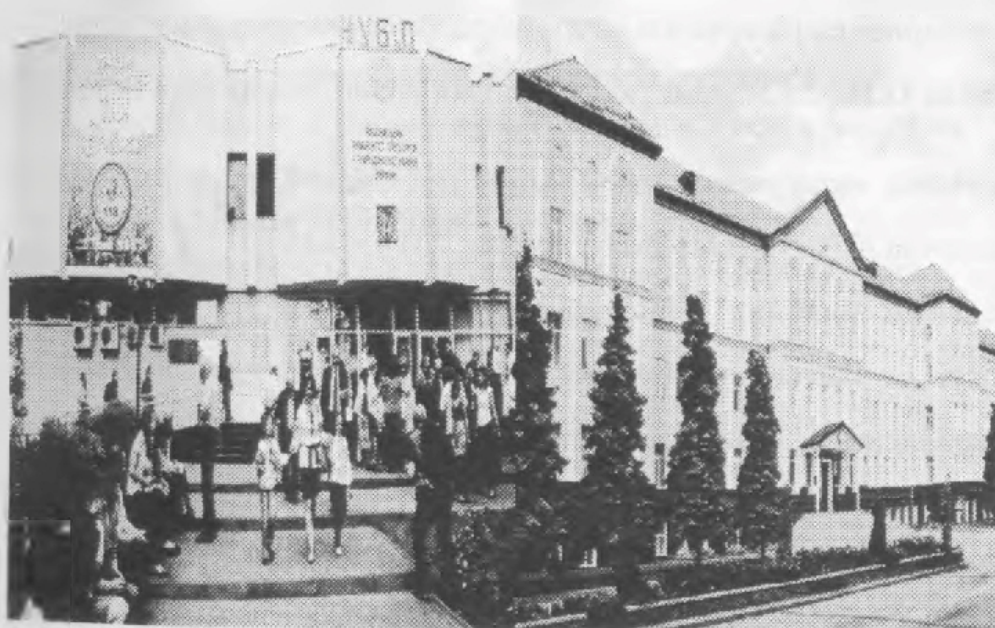

Київ – 2019

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

**«ПРИКЛАДНА ЕКОНОМІКА»
НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК**

Третє видання

Київ – 2019

УДК 33-027.22(075.8)

ББК 65

К 32

Укладачі:

академік НААН, доктор економічних наук, професор Кваша С.М., кандидат економічних наук, доцент Наконечна К.В.

Рекомендовано засіданням Вченої ради Національного університету біоресурсів і природокористування України (Витяг з протоколу № 1 від 29 серпня 2017р.) (третє видання).

Рецензенти:

Дерій Ж.В., д.е.н., проф., завідувач кафедри теоретичної та прикладної економіки Чернівецького національного технологічного університету.

Россоха В.В., д.е.н., проф., головний науковий співробітник ННЦ «Інститут аграрної економіки».

Жемойда О.В., д.е.н., доц., кафедри глобальної економіки НУБіП України.

Прикладна економіка: навчальний посібник (Друге видання) / Кваша С.М., Наконечна К.В. – К.: НУБіП України, 2018 – 335 с.

Навчальний посібник «Прикладна економіка» (друге видання) написано у відповідності до навчального плану спеціалізації «Прикладна економіка» на основі розробленого і апробованого авторами курсу лекцій з дисципліни “Прикладна економіка” Національного університету біоресурсів і природокористування України. Буде корисним для студентів спеціальності 051– «Економіка» в аграрних вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації денної та заочної форми навчання, а також для викладачів, аспірантів та працівників органів державного та регіонального управління в їх практичній роботі.

© Кваша С.М., Наконечна К.В., 2019

© НУБіП України, 2019

ЗМІСТ

Вступ	4
Тема 1. Структурна трансформація світового господарства в умовах глобалізації: Проблеми та управління сценаріями	5
Тема 2. Сучасні тенденції розвитку світової торгівлі. Зовнішньоторговельна політика	53
Тема 3. Платіжний баланс як інструмент макроекономічного регулювання	79
Тема 4. Управління міжнародною мобільністю факторів виробництва і добробут національних економік	102
Тема 5. Управління економічним зростанням	119
Тема 6. Макроекономічна політика: вибір цілей та інструментів	137
Тема 7. Проблеми макроекономічної політики і оцінка її ефективності	153
Тема 8. Валютний курс і валютна політика	174
Тема 9. Попит і пропозиція. Ринкова рівновага. Використання концепції еластичності в прийнятті управлінських рішень	191
Тема 10. Споживчий вибір. Виробництво і витрати: теорія і практика управління фірмою	208
Тема 11. Поведінка фірми на ринку досконалої конкуренції. Монополія і управління монополістичним ціноутворенням	237
Тема 12. Поведінка фірми в умовах монополістичної конкуренції та олігополістичної структури ринку	263
Тема 13. Фірма і галузь за умов досконалої конкуренції	273
Тема 14. Народногосподарський комплекс України. Особливості структури та трансформація в ринкових умовах	279
Тема 15. Конкурентоспроможність країн і регіонів	297
Література	315
Додатки	321

ВСТУП

Прикладна економіка дає уявлення про теоретичні основи і найпростіші модельні інтерпретації поведінки економічних суб'єктів і функціонування ринків, які знаходять своє використання при прийнятті управлінських рішень на мікро, – макро і міжнародному рівні.

Предмет дисципліни «Прикладна економіка» – економічні відносини держави та інших суб'єктів господарювання з приводу розподілу ресурсів і створення суспільно необхідних благ, забезпечення функціональних процесів в первинних суб'єктів господарювання в галузях промисловості, в інших галузях економіки матеріально-технічними, паливно-енергетичними, трудовими та іншими видами ресурсів; економічні механізми внутрішньо-фірмових і міжсуб'єктних відносин з приводу виробництва, обміну продукту і розподілу фінансових ресурсів. У прикладних дослідженнях широко використовується математичне моделювання, що дозволяє відтворити з певною ступеню точності (в діапазоні можливостей моделі) виробничо-господарські, фінансові процеси, що відбуваються на підприємстві. При цьому моделювання дає можливість відтворити ці процеси у взаємозв'язку із зовнішнім економічним середовищем, в тому числі середовищем ресурсного забезпечення і середовищем споживання продукту діяльності. Методи математичного моделювання особливо використовуються при прогнозуванні розвитку підприємств, бізнес-планування, оцінці економічної ефективності інвестиційної діяльності. Методи ситуаційного моделювання, динамічних оцінок використовуються при оцінці економічної ефективності інвестицій, і застосовані в бізнес-плануванні. Дана дисципліна дає базові економічні знання в обов'язку, обов'язковому для фахівця з вищою освітою в будь-якій галузі економіки. Оволодіння економічними методами роботи особливо необхідно майбутнім керівникам, менеджерам, оскільки прийняття будь-якого рішення передбачає вибір єдино правильного варіанту з числа альтернативних, а розумність вибору ґрунтується перш за все на наукових оцінках економічної ефективності прогнозованих результатів реалізації прийнятих рішень.

Тема 1. Структурна трансформація світового господарства в умовах глобалізації: проблеми та управління сценаріями.

1. *Загальна характеристика світової економіки*
2. *Сутність міжнародного поділу праці, основні потоки капіталу та робочої сили, соціально-економічна типологія країн*
3. *Потенціал світової економіки*
4. *Сучасні підходи до класифікації країн світу*

Економіка вивчає взаємозв'язки і закономірності між суб'єктами економічних відносин (в міжнародній економіці – між країнами).

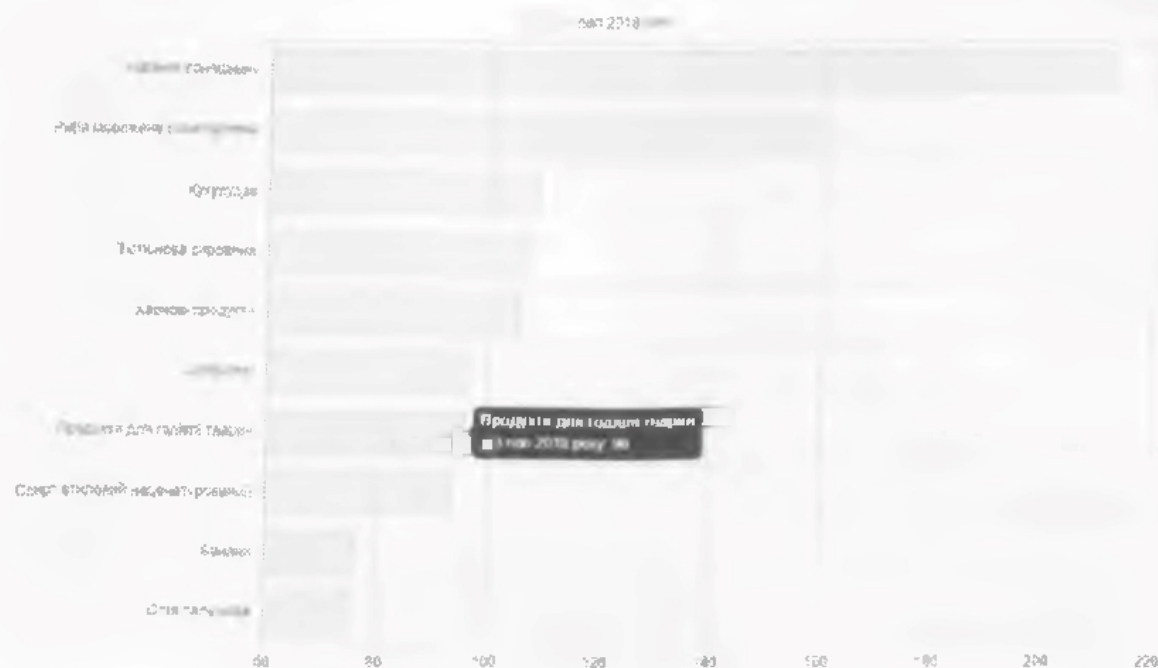
Управлінська економіка використовує економічний аналіз для діагностики існуючих проблем і розробки їх вирішення. Вивчення основ управлінської економіки не випадково починається з розгляду проблематики зовнішнього сектора.

Необхідність розуміння закономірностей виникнення, становлення і сучасного стану світової економіки пов'язане з тим, що:

1. В міру формування наднаціональних структур інтеграційного характеру, зростання могутності й впливу фінансового капіталу та інформаційних технологій, розширення поля діяльності ТНК і т.д., національна економіка стає все менш залежною від внутрішньої кон'юнктури і більш залежною від зовнішньої (яскравим прикладом цього служить істотний вплив останньої фінансово-економічної кризи на економіку практично всіх країн світу). Тобто міжнародні економічні відносини багато в чому стали носити визначальний характер у розвитку національних економік.

2. Світове господарство є середовищем підприємницької діяльності національного бізнесу і зовнішньоекономічних зв'язків держави. На сучасному етапі використання традиційних важелів макроекономічного регулювання міжнародної торгівлі, процесів іноземного інвестування, міжнародної міграції робочої силою стає все менш ефективним. Окремі економічні процеси набули глобального характеру і не піддаються управлінню окремими країнами або групою країн, навіть найбільш розвинених.

Топ-10 продуктів агропродовольчого імпорту, перше півріччя 2018 року, млн дол. США

Топ-10 країн-постачальників агропродовольчої продукції в Україну, перше півріччя 2018 року, млн дол. США

Навчальне видання

Кваша Сергій Миколайович

Наконечна Катерина Віталіївна

ПРИКЛАДНА ЕКОНОМІКА

Навчальний посібник

(Третє видання)

Підписано до друку 11.12.17. Формат 60x84\16

Ум. друк. арк. 19,5. Обл.-вид. арк. 19,4

Наклад 300 прим. Зам. № 191223

Видавець і виготовлювач Національний університет біоресурсів
і природокористування України,
вул. Героїв Оборони, 15, м. Київ, 03041.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 4097 від 17.06.2011